

VERBETERINGE EN TOEVOEGSELS.

- Bis. 58, r. 10 van onder. Skrap : of *-te*.
- „ „, r. 9 „ „ „ : of *t*.
- „ 59, r. 7 „ „ „ : net soos die Teenwoordige Deelwoord.
- „ 66. Voeg in na r. 9 van onder : Vir verbindinge met *se* sie § 150 en § 155.
- „ 76, r. 19 van bo. Prof. Hesseling wys my daarop, dat in Ndl. gesê word : *Hy heeft 'n domme kop, droge lever*, maar dat die samestelling altyd lui : *domkop, drooglever*, ens. Dit is 'n aanwysing, dat : *ek is droëlewer* eers in Suid-Afrika moet ontstaan het.
- „ 163, r. 13 van bo. *Skaam* word nie met *het* gebruik nie.
- „ 172. Voeg in na r. 4 van bo : Ook met relatiewe begrippe kan sulke samestellinge verbind word. In sinne soos die volgende gaan hulle 'n nouer verbinding aan met die beperkende bepaling van die Objek. Vgl. : *Hulle draai al die woorde om : bokant-ondertoe, binnekant-buitentoe, agterstekant-vorentoe ; en lees dan die woorde agterste-voor* (Spoke, bls. 6.)
-

LIJS VAN VERKORT GESITEERDE BRONNE. ¹⁾

- A. B. C.* = J. R. MALAN, Die Geheimsinnige A. B. C. (J. H. de Bussy, Pretoria, Johannesburg, Kaapstad, Amsterdam, 1918).
- Als Johnnie* = G. M. L. SLABBERT, Als Johnnie gekommandeer word (de Bussy, 1918).
- Boervrouw* = DR. OKULIS, Die Boervrouw (Bloemfontein, 1919).
- B. Stories* = G. R. VON WIELLIGH, Boesman-Stories I (Nationale Pers, 1919).
- By die Monument* = TOTIUS, By die Monument ⁵ (Potchefstroom, 1917).
- Dichters* = E. C. PIENAAR, Dichters uit Zuid-Afrika. Bloemlezing voor Groot-Nederland (de Bussy, 1917).
- Die Saaier* = JAN F. E. CELLIERS, Die Saaier en ander nuwe Gedigte (Kaapstad, 1918).
- Die Vlakte* = JAN F. E. CELLIERS, Die Vlakte en andere Gedichte ³ (Pretoria, 1909).
- Duimpie* = TANNIE VAN DIE BRANDWAG, Die kaskenades van Klein Duimpie (2 dele, Pretoria, 1920).
- Eerste Taalbeweging* = LYDIA VAN NIEKERK, De Eerste Afrikaanse Taalbeweging en zijn Letterkundige Voortbrengselen (Amsterdam, 1916).
- E. Skrywers* = G. R. VON WIELLIGH, Eerste Skrywers (Pretoria, 1918).
- Getrou* = A. DU BIEL, Getrou (Nat. Pers, 1921).
- Grootvader* = M. J. BRINK, Grootvader se Pyp (de Bussy, 1918).
- Japie* = J. R. L. VAN BRUGGEN, Japie (Amsterdam, 1922).
- Koekdief* = NEMO, Die Koekdief ⁴ (de Bussy, 1917).
- Leesboek* = JAN F. E. CELLIERS, Afrikaanse Leesboek (vir Huis en Skool) (de Bussy, 1920).
- Malkop* = LEON MARÉ, Ou Malkop en ander Afrikaanse Sketse en Verhale (Pretoria, 1920).
- Misdade* = A. DU BIEL, Die Misdade van die Vaders (Nat. Pers. 1919).
- Na Olikheid* = J. H. MALAN, Na Olikheid kom Vrolikheid (Kaapstad, 1917).

---

¹⁾ Die spelling van die gebruikte druk is steeds behou, behalwe dat die skryfwyses *y* en *y* genormaliseer is tot *y*. Die laaste skryfwyse is in 1920 deur 'n besluit van die S. A. Akademie ingevoer.

- 'n Jag* = NEEF JAPIE, 'n Jag op 'n Erfenis (de Bussy, 1918).
Nuwejaarsfees = LEON MARÉ, Die Nuwejaarsfeest op Palmietfontein en ander Afrikaanse Verhale (Pretoria, 1918).
- Oerwoud* = SANGIRO, Uit Oerwoud en Vlakte. Sketse uit die Oos-Afrikaanse Dierwêreld (Nat. Pers, 1921.)
- Ons Weg* = C. J. LANGENHOVEN, Ons weg deur die Wereld en andere Stukkies en Brokkies oue en nuwe ² (de Bussy, 1919).
- Oom Gert Vertel* = C. LOUIS LEIPOLDT, Oom Gert Vertel en ander Gedigte ² (de Bussy, 1917).
- Pers* = Dagbladpers.
- Piet Retief* = GUSTAV S. PRELLER, Piet Retief, Lewensgeskiedenis van die grote Voortrekker ² (Pretoria, 1917).
- Poësie* = E. C. PIENAAR, Taal en Poësie van die Tweede Afrikaanse Taalbeweging (Amsterdam, 1919).
- Potg. Trek* = TOTIUS, Verse van Potgieter's Trek (Potchefstroom, s. j.)
- Prosa* = P. C. SCHOONEES, Die Prosa van die Twede Afrikaanse Beweging (Amsterdam, 1922).
- Prosabundel* = P. C. SCHOONEES, Afrikaanse Prosabundel. 'n Bloemlesing uit die eerste en tweede Beweging (de Bussy, 1922).
- S. J. du Toit* = J. D. DU TOIT, Ds. S. J. du Toit in weg en werk (Paarl, 1917).
- Sonde* = SAGMOEDIGE NEELSIE, Sonde met die Bure (Nat. Pers, 1921).
- Spoke* = MEVR. W. M. THERON, Spoke (de Bussy, 1921).
- Stompies* = J. H. H. DE WAAL, Stompies ² (Kaapstad, 1918).
- Veld* = J. VAN BRUGGEN, Op Veld en Rande (Pretoria, 1920).
- Vergeet Nie* = D. F. MALHERBE, Vergeet Nie ³ (Bloemfontein, 1920).
- Wassenaar* = TH. WASSENAAR, Gedigte (Bloemfontein, 1921).

LIJS VAN GERAADPLEEGDE LITERATUUR.

- Mnl. Wdb. = Middelnederlandsch Woordenboek van VERWIJS en VERDAM.
N. Taalg. = Nieuwe Taalgids.
Ndl. Wdb. = Woordenboek der Nederlandsche Taal door DE VRIES e. a.
Tijdschrift = Tijdschrift voor Nederlandsche Taal- en Letterkunde.
Ander afkorting is deursigtig.

Oor Taalpsigologie en Sintaksis (Algemeen).

BLÜMEL, RUDOLF,	Einführung in die Syntax (Heidelberg, 1914).
DAUZAT, ALBERT,	La Philosophie du Langage (Paris, 1920).
EPSTEIN, ISHAC,	La Pensée et la Polyglossie. (Paris, s. j.).
FADDEGON, B.,	De Systematiek der Syntaxis (Neophilologus VII).
GINNEKEN, JAC. VAN,	Ellipsomanie (N. Taalg. IV).
” ” ”	Vrije Wil en Automatismen (Leuvense Bijdragen, VII).
HOOGVLIET, J. M.,	Lingua (Amsterdam, 1903).
JESPERSEN, OTTO,	Language. Its nature, development and origin (London, 1921).
KLUYVER, A.,	Psychologische Taalkunde (N. Taalg. II).
NOREEN, ADOLF,	Einführung in die Wissenschaftliche Betrachtung der Sprache (Beiträge zur Methode und Terminologie der Grammatik). Vertaling deur H. W. Polak. (Halle, 1923.)
PAUL, HERMANN,	Prinzipien der Sprachgeschichte ⁴ (Halle, 1909).
RIES, JOHN,	Was ist Syntax? Ein Kritischer Versuch (Munich, 1894).
” ”	Bespreking van Ferdinand Sommer, Vergleichende Syntax der Schulsprachen (Englische Studien, 56).
” ”	Zur Gliederung der Syntax und der Gesamtgrammatik (Anzeiger f. Idg. Sprach- und Altertumskunde. Bd. XXXIV).
SALVERDA DE GRAVE, J. J.,	Taal en Gedachte (N. Taalg. XVI).
SCHÖNFELDT, M.,	Het Taalkundig Geslacht (N. Taalg. VII).

- TALen, J. C., KOLLEWIJN, R. A., en BUITENRUST HETTEMA, F.,
 TINBERGEN, D. C.,
 VOOYS, C. G. N. DE,
 WUNDT, WILHELM,
- Enkele Taalpsychologische Opmerkingen (N. Taalg. II).
 Kinderpraat (N. Taalg. XIII).
 De Psychologische Beschouwing van de Beteke-
 nisverandering (N. Taalg. I).
 Die Sprache³ (2 bande, Leipzig, 1911).

Oor Nederlandse Sintaksis en Woordleer.

- ACKET, J. M.,
 ALPHEN, J. VAN,
 BOEKENOOGEN, G. J.,
 BOSCH, J. H. VAN DEN,
 BOSCH, J. H. VAN DEN, en
 MEYER, J. L. C. A.,
 BOUMAN, A. C.,
 ENGELS, G.,
 FRANCK, J.,
 GINNEKEN, JAC. VAN,
 " " "
 " " "
 " " "
 HELTEN, W. L. VAN,
 HERTOOG, C. H. DEN,
 HEULE, CHRISTIAEN VAN,
 KATE, LAMBERT TEN,
 KLUYVER, A.,
 KOLLEWIJN, R. A.,
 " "
 " "
 " "
 KOOIMAN, K.,
 KOOISTRA, J.,
 " "
- De Sylleps (N. Taalg. XIII).
 De Vraagzin (N. Taalg. VIII).
 De Zaaansché Volkstaal (Leiden, 1897).
 Over Samenstelling (Taal en Letteren III).
 Lees- en Taalboek voor Hoogere Burgerschool
 en Gymnasium, Normaal- en Kweekschool⁴ (DI. I,
 Utrecht, 1913).
 Bijdrage tot de Syntaxis der „dat“-zinnen in het
 Germaansch (Utrecht, 1918).
 Resensie van Stoett, Mnl. Syntaxis (N. Taalg. IV).
 Mittelniederländische Grammatik² (Leipzig, 1910).
 De Katalog van een Taalmuseum (N. Taalg. V).
 De Nieuwe Nederlandsche Spraakkunst en het
 Buitenland (N. Taalg. VI).
 Een Proeve van Nederlandsche Spraakkunst. De
 Tijden van het Werkwoord (N. Taalg. V).
 Vondel's Taal (Groningen, 1883).
 Nederlandsche Spraakkunst² (Amsterdam, 1903-4).
 De Nederduytsche Grammatica ofte Sprac-konst
 (Leiden, 1626).
 Aenleiding tot de Kennisse van het Verhevene
 Deel der Nederlandsche Sprake (1723).
 De Analogie als taalscheppende Macht (N. Taalg. I).
 Woordgeslachtsmoeilikheden (N. Taalg. II).
 Resensie van J. O. S. van der Veen, Het Taal-
 eigen van Bredero (Museum XIII).
 Voorwerpen (Taal en Letteren IX).
 (Dissertasie oor die Twee-spraak van de Neder-
 duitsche Letterkunst (Leiden, 1913).
 Twee Hollands-Engelse Parallellen in de Syntaxis
 (N. Taalg. XIII).
 Nog eens „Twee Hollands-Engelse Parallellen in
 de Syntaxis“ (N. Taalg. XIII).

- MOONEN, A., Nederduitsche Spraakkunst (1706) (5e Druk, Amsterdam by Pieter Meyer).
- NAUTA, G. A., Nog iets over „een” (N. Taalg. XIII).
- OVERDIEP, G. S., Een Opmerking over het Nederlandsche Perfectum (N. Taalg. XVII).
- SCHRIJNEN, JOS., De klemtoon in Nederlandsche Plaats- en Straatnamen (N. Taalg. X).
- SIMONS, PH. J., Lessen over 't Lidwoord (N. Taalg. IV).
- ” ”, Lege Voornaamwoorden (N. Taalg. XIV).
- ” ”, Bij de zwakke plek van een Technikus (N. Taalg. XIV).
- ” ”, Rondom de kern van ons Taalgeslacht (N. Taalg. XII).
- (SPIEGHEL), Twee-spraack vande Nederduitsche Letterkunst (Leiden, 1584).
- STOETT, F. A., Middelnederlandsche Spraakkunst. Syntaxis ² ('s Gravenhage, 1909).
- STOKVIS, Z., en BIJL, A. S. Opmerkingen over de klemtoon in Nederlandsche Plaats- en Straatnamen (N. Taalg. X).
- TERWEY, T., Nederlandsche Spraakkunst ¹¹ (Groningen, 1897).
- VEEN, J. O. S. VAN DER, Het Taaleigen van Bredero (Amsterdam, 1905).
- VOOYS, C. G. N. DE, Kanttekeningen by Den Hertog's Nederlandsche Spraakkunst (N. Taalg. I).
- ” ”, Uit de Jeugd van onze Spraakkunst (N. Taalg. XI).
- ” ”, De Invloed van de Renaissance-Spraakkunst in de Zeventiende Eeuw (N. Taalg. XII).
- ” ”, Uit en over oude Spraakkunsten (N. Taalg. XIV).
- ” ”, Pontus de Heuter, een taal- en spellinghervormer uit de Zestiende Eeuw (N. Taalg. XI).
- ” ”, Verwarring van klank en teken in het „Woordenboek der Nederlandsche Taal” (N. Taalg. X).
- ” ”, Kindertaal (N. Taalg. X).
- VRIES, W. DE, Usurpaties (Tijdschrift XXIX).
- ” ”, Dysmelie. Opmerkingen over Syntaxis (Groningen, 1910—12).
- ” ”, De Typen der Mededeeling. Opmerkingen over Syntaxis (Groningen 1914—15).
- ” ”, Opmerkingen over Ontleding (N. Taalg. XVI).
- ” ”, Naar Aanleiding van „Twee Hollands-Engelse Parallellen in de Syntaxis” (N. Taalg. XIII).
- WELLANDER, ERIK, Over den Datief als Subject van een Passieve Constructie (N. Taalg. XIV).

- WIJK, N. VAN, en SCHOT-
HORST, W. VAN,
WINKEL, JAN TE, en
COSIJN, P. J., De Nederlandsche Taal. Handboek voor Gymnasia
en Hoogere Burgerscholen. ⁴ (Zwolle, 1919).
Nederlandsche Spraakkunst (Etymologie ⁸, Syn-
taxis ⁶; Haarlem, 1888—93).

Oor Hoogduitse Sintaksis en Woordleer.

- BEHAGHEL, OTTO, Deutsche Syntax. Eine geschichtliche Darstellung.
Band I (Heidelberg, 1923).
" " Die Zeitfolge der abhängigen Rede im Deutschen
(Paderborn, 1878).
BLÜMEL, RUDOLF, 'Verbindung von Ganzem und Teil' und andere
Gruppen syntaktischer Beziehungen in der nhd.
Umgangssprache (Idg. Forschungen, XXXIV).
BRUGMANN, KARL, Der Ursprung des Scheinsubjekts 'es' in den
germanischen und den romanischen Sprachen
(Berichte über die Verhandlungen der Königl.
Sächsischen Gesellschaft der Wissenschaften zu
Leipzig, 69).
DELBRÜCK, B. Grundlagen der Neuhochdeutschen Satzlehre
(Berlin und Leipzig, 1920).
ERDMANN, OSKAR, en Grundzüge der deutschen Syntax (Stuttgart,
MENSING, OTTO, 1886—98).
GRIMM, Deutsches Wörterbuch.
PAUL, HERMANN, Mittelhochdeutsche Grammatik ⁹ (Halle, 1913).
" " Deutsche Grammatik, III & IV (Halle, 1919—20).
" " Deutsches Wörterbuch.
SÜTTERLIN, LUDWIG, Die Deutsche Sprache der Gegenwart ⁴ (Leipzig,
1918).
WILMANNS, W., Deutsche Grammatik II-III (Strassburg, 1896-1906).
WUNDERLICH, HERMANN, Unsere Umgangssprache in der Eigenart ihrer
Satzfügung (Weimar & Berlin, 1894).
" " Der deutsche Satzbau (Stuttgart, 1892).

Oor Nedersaksiese Sintaksis en Woordleer.

- BEHAGHEL, OTTO, Die Syntax des Heliand (Prag, Wien, Leipzig, 1897).
GRIMME, HUBERT, Plattdeutsche Mundarten (Leipzig, 1910).
LASCH, AGATHE, Mittelniederdeutsche Grammatik (Halle, 1914).
MEYER, G. F., Unsere plattdeutsche Muttersprache (Garding,
1921).
NISSEN, C. A., Forsøg til en Middelnedertysk Syntax (Kjøbenhavn,
1884).

Oor ander tale.

- EY, LUISE, Portugiesische Konversations-Grammatik³ (Heidelberg, 1921).
- HESSELING, D. C., Het Negerhollands der Deense Antillen, (Leiden, 1905).
- " " Overblijfsels van de Nederlandse taal op Ceylon (Tijdschrift, XXIX).
- MEINHOF, KARL, Lehrbuch der Nama-Sprache (Berlin, 1909).
- MURRAY, A New English Dictionary.
- PLANERT, W., Handbuch der Nama-Sprache in Deutsch-Südwest-Afrika (Berlin, 1905).
- SCHUCHARDT, HUGO, Kreolische Studien IX (Sitzungsberichte der Phil.-Hist. Classe der Kais. Akademie der Wissenschaften zu Wien, 122).
- SWEET, H., A New English Grammar, Logical and Historical (1892—98).
- WALBEEHM, A. H. J. G., Beknopte Maleische Spraakkunst (Leiden, 1920).
- WENDT, G., Syntax des heutigen Englisch (Heidelberg, 1911-14).
- ZAUNER, ADOLF, Romanische Sprachwissenschaft II (S. Göschen, 250).

Oor Afrikaanse Taal en Taalgeskiedenis.

- BOEKENOOGEN, G. J., Afrikaansch en Noordhollandsch (Album-Kern, 1903).
- BLOMMAERT, W., Korrespondensie in Die Huisgenoot (Sept., 1921).
- BOSHOFF, S. P. E., Volk en Taal van Suid-Afrika (De Bussy, 1921).
- BOSMAN, D. B., Afrikaans en Maleis-Portugees (Groningen, 1916).
- " " Oor die ontstaan van Afrikaans (Amsterdam, 1923).
- " " Afrikaanse Taaltoestande tydens Jan van Riebeeck (N. Taalg. XVI).
- " " Oor die Afkoms van die Boere (Vragen van den Dag, 1922).
- " " Oor die afleiding van Bottel (Tydskrif vir Wetenskap en Kuns I).
- BOSMAN, D. B., LE ROUX, Afrikaanse Woordelys en Spelreëls³ (Bloemfontein, 1921).
- T. H., MALHERBE, D. F., SMITH, J. J.
- BOTHA, M. C. en BURGER, J. F., Afrikaanse Grammatika³ (Kaapstad, 1922).
- BOUMAN, A. C., Syntaktiese Groepen in Afrikaans (N. Taalg. XVI).
- " " De dubbele ontkenning in Afrikaans (N. Taalg. XVII).

- BOUMAN, A. C., Enige opmerkingen over Afrikaanse Taalstudie (Tydskrif vir Wetenskap en Kuns II).
(Resensie van:) Oor die Ontstaan van Afrikaans (Die Banier, Aug. 1923).
- " " De Nederduitsche Taal in Zuid-Afrika hersteld³ (Rotterdam, 1848).
- CHANGUION, A. N. E., De Afkomst der Boeren (1902)
- COLENBRANDER, H. T., Le Cap de Bonne-espérance au XVIIe Siècle Paris, 1909).
- DEHÉRAIN, HENRI, Handboek der Nederlandsche Taal (Nijmegen, 1913).
- GINNEKEN, JAC. VAN, Afrikaans en Noord-Hollands (De Unie, 1905).
- GODÉE-MOLSBERGEN, E. C., Rympies en Raaisels (Groningen, 1919).
- GROENEWALD, C. F., Het Afrikaansch (Leiden, 1899).
- HESELING, D. C., Een Nieuwe Theorie over 't ontstaan van het Afrikaans (N. Taalg. VIII).
- " " Een Afrikaanse Dissertatie (N. Taalg. X; Brandwag, Nov. 1916).
- " " Is het Afrikaans de zuivere ontwikkeling van een Nederlands dialect? (Taal en Letteren, 1906).
- " " Nieuwe Geschriften over het Afrikaans (Brandwag, Jan. 1914).
- " " Nog eens *die* als Lidwoord (N. Taalg. XIII).
- " " Africana I en II (Tijdschrift XXXV).
- " " Africana III (Tijdschrift XLI).
- " " Het Frans in Noord-Amerika en het Nederlands in Zuid-Afrika (Gids 87).
- " " De Afrikaners en hun Taal (N. Taalg. XVI).
- HOOGENHOUT, N. MARAIS, Praktisches Lehrbuch der Kapholländischen Sprache (Wien & Leipzig).
- KRUISINGA, E., De Oorsprong van het Afrikaans (Taal en Letteren, XVI).
- MALHERBE, D. F., Afrikaanse Taalboek³ (Bloemfontein, 1920).
- " " Volk en Taal van Suid-Afrika (Tydskrif vir Wetenskap en Kuns I).
- MEYER, H., Die Sprache der Buren (Göttingen, 1901).
- NIEKERK, LYDIA VAN, De eerste Afrikaansche Taalbeweging en zijn letterkundige voortbrengselen (Amsterdam, 1916).
- OORDT, J. F. VAN, Afrikaans en Maleis-Portugees (Brandwag, Okt. 1916).
- PIENAAR, E. C., Taal en Poësie van die Tweede Afrikaanse Taalbeweging (De Bussy, 1919).

- POSTMA, W., Die Afrikaanse Taal. Die ontstaan daarvan.
(Brandwag, Febr.—Maart 1912).
- RIJN, C. J. VAN, Het Nauwe Verband tussen het Afrikaans en het
Hollands (Kaapstad, 1914).
- ROUX, J. J. LE, Handleiding in het Afrikaans voor Nederlanders
(Amsterdam, 1921).
- " " Het Lidwoord 'die' (N. Taalg. XIII).
- ROUX, J. J. LE, Berichten over Afrikaans, Hottentots en Portugees
(N. Taalg. XVI).
- ROUX, T. H. LE, Beschrijvende Klankleer van het Afrikaans
(Leiden, 1910).
- SCHONKEN, F. TH., De Oorsprong der Kaapsch-Hollandsche Volks-
overleveringen (Amsterdam, 1914).
- SCHOONEES, P. C., Die Prosa van die Twede Afrikaanse Beweging
(De Bussy, 1922).
- STOFFEL, C., Een wettige dochter der Hollandsche Taal (Volks-
almanak, 1882).
- TOIT, P. J. DU, Afrikaansche Studies (Gent, 1905).
- VILJOEN, W. J., Allgemeine Einleitung zur Geschichte des Cap-
Holländischen (Strassburg, 1896).
- WIELLIGH, G. R. VON, Ons Geselstaal (Huisgenoot, Jan. 1921 en daarna).
- " " Die laaste snikke van Maleis-Portugees aan die
Kaap (Brandwag, Okt. 1917).
- WINKEL, J. TE, Het Nederlandsch in Noord-Amerika en Zuid-
Afrika (Vragen van den Dag, 1896).

